

жва тъй нарѣчената „власть надъ ученицитѣ“, но на-
 прямо изличилъ изъ паметъта на школницитѣ поня-
 тие то повиновение. Когато се съзнава значението на
 една постѣпка, тогава въ областъта на морала нѣма
 мѣсто за подчинение или налагане. Но съзнание на
 постѣпкитѣ има при равни положения. Неравенството
 изключаваша равенството въ сѣжденията и цѣлесъобра-
 зността на дѣйствиата. Двѣ личности при различни
 положения, иматъ не еднакво развитие, умствено или
 нравствено, и ще се различаватъ съ разходѣйствие.
 Това съзнание е тъй елементарно просто, като всички
 истини спасени отъ приструвки, че не се нуждае
 отъ галиматията на човѣшкото красноречие. Като
 убѣденъ комунистъ, Ботйову не било чуждо: въ Зна-
 мецка, може би, прѣвъ отъ всички, той го приложи на
 практика. Въ Калоферъ, където се мѣркатъ простички
 мухи, нарѣчени „даскали“, той не би билъ на мѣстото си,
 ако не докаже на несвѣдущитѣ, що е „ново възпита-
 ние“. „Равенство“ между „власть“ и „рая“ било про-
 карано до оня край: ученицитѣ били свободни да раз-
 полагаатъ съ времето си, както щатъ. Интересътъ е
 всичко: създайте интересъ у дѣцата, изложете имъ
 богатствата на науката въ форми, достѣпни за тѣхно-
 то схващане, разкрийте имъ реалния миръ, който ги
 заобикаля, безъ да го обличате въ заблужденията на
 глупавата вѣра — и вие ще ги спечелитѣ и за себе
 си, и за науката, и за училището. Ботйовъ прилагалъ
 тая проста теория и получавалъ неочаквани успѣхи;
 Ботйовъ се ползувалъ съ правилата на абсолютната
 свобода затова дѣцата отъ другитѣ класове съ нетѣрпение
 очаквали края на учебния часъ, за да окошарицатъ
 „бата Христо“. Но въ всичко това имало знание и из-
 куство. Да знаешъ едно нѣщо, нече рѣче да го про-
 повѣдвашъ. И обратно. Ботйовъ знаеше и владѣше
 изкуството да си служи съ знанията. Затова, отъ не-
 говитѣ „чудновати теории“ никой не можелъ да се пол-